

Öğrenme Yaklaşımı

2. *Gözlem Yoluyla Öğrenme*: Çocuklar yardım etme davranışı, olumlu toplumsal davranışlarda bulunan modelleri izleyerek de öğrenebilirler.

Araştırma (Sprafkin, Liebert ve Poulos, 1975)

- Lassie filmindeki olumlu sosyal kesiti seyreden çocuklar, yardım etmeye nötr kesiti seyreden çocuklardan daha eğilimliydi.

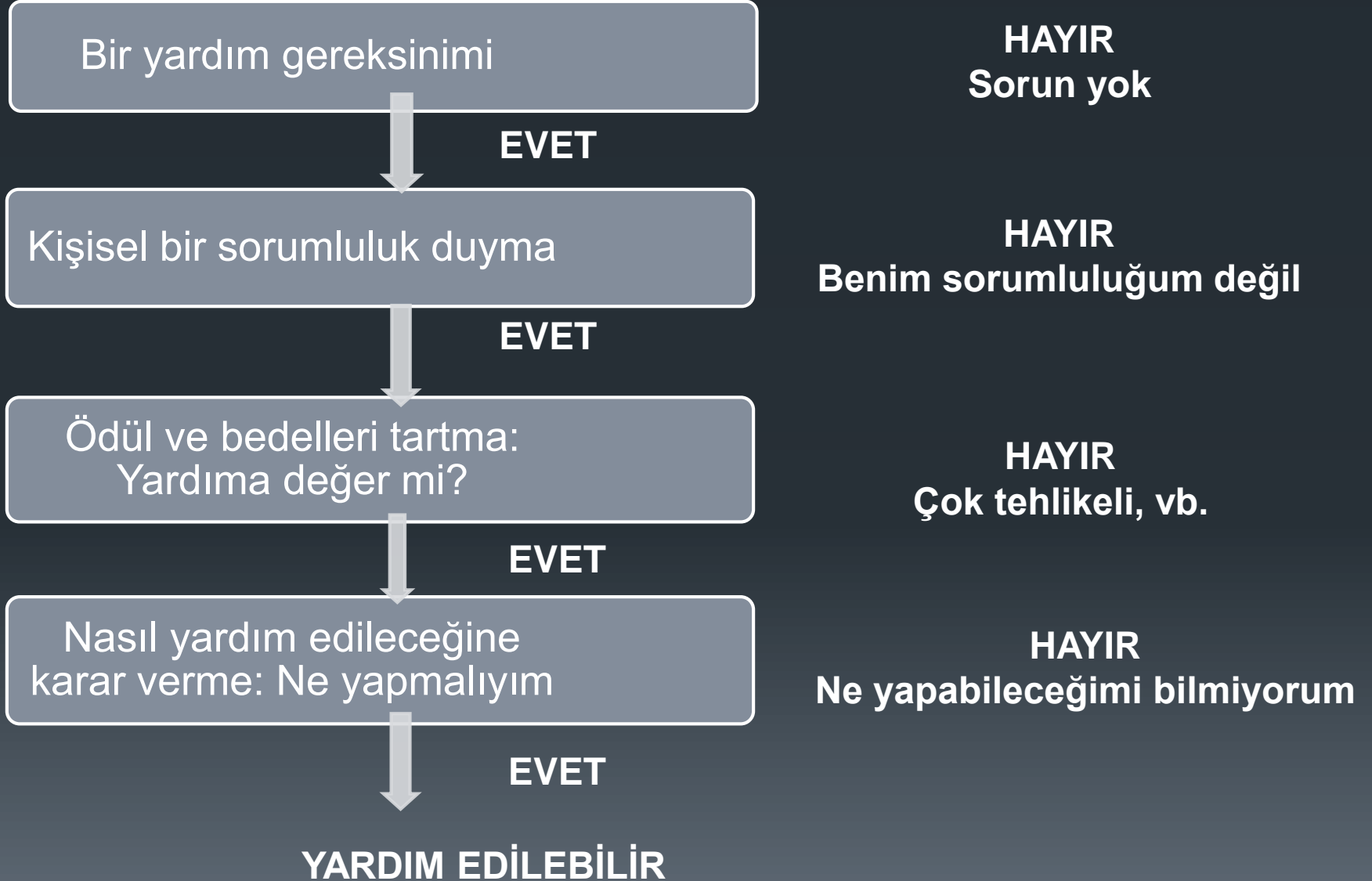
Öğrenme Yaklaşımı

- *Model alma ve pekiştirmenin birlikte etkisi:* İlgili alan yazın çalışmalar, yardım etme davranışı üzerinde model alma ve pekiştirmenin birlikte etkisinin her birinin tek başına etkisinden daha fazla olabileceğini ortaya koymaktadır.
- Küçük çocuklar için yardım etme büyük ölçüde dışsal ödüllere ve toplumsal onaya bağlı olabilir.
- Ancak yaşımız ilerledikçe, yardım etmek için dışsal özendiricilerden bağımsız olarak içsel ve bir iyilik yapmış olmanın verdiği doyum yeterli olabilir.

Karar Alma Bakış Açısı

- Birçok durumda yardım davranışları oldukça karmaşık karar alma süreçlerinin sonucudur.
- Karar alma bakışı açısından yardım, birey yardım etmeye karar verip ardından davranışa geçtiğinde gerçekleşir (Latane ve Darley, 1970).
- Yardım etme kararına ilişkin süreç dört adımdan oluşmaktadır.

Yardım etme kararına ilişkin süreç

Karar Alma Bakış Açısı

- Bir karar alma sürecinin çözülmesi, ihtiyaç durumlarında insanların yardım etmemelerinin birçok nedenine ışık tutmaktadır.
- Bir sorun olduğunun farkına varılmamış ya da sorunun yardım gerektirecek kadar ciddi olduğu düşünülmemiş olabilir.
- Yardım ihtiyacı fark edilmiş, ancak bu konuda kişisel sorumluluk hissedilmemiş olabilir.
- Yardım bedellerinin çok yüksek olduğuna inanılmış olabilir.
- Yardım etmek istenmiş ancak edilememiş olabilir.

Yükleme Kuramı:

Yardıma değer olanlara yardım etme

- Bir kişiye yardım edilip edilemeyeceği kısmen «gereklerin» bağlıdır.
 - Örn., süpermarkette insanların birisine süt alması için para verme olasılığı, pasta unu için para vermeleri olasılığından daha yüksektir. Bunun nedeni, sütün sağlık için pastadan daha gerekli olmasıdır.
- Olası yardım ediciler, kişinin gereksiniminin nedenlerine ilişkin çıkarsamalar da yaparlar.
- Yüklemeler, ihtiyaç halindeki kişiye ilişkin duygusal tepkimizi de etkiler.

Yardıma Etme Davranışı:

Bir Yükleme Kuramının Çözümlemesi

Kişinin ihtiyacının algılanan nedeni	İhtiyaç duyan kişiye yönelik duygusal tepki	Yardıma etmeye isteklilik
Kontrol edilemez Kişinin kontrolü dışındaki bir şey.	<i>Sempati, acıma</i>	Yüksek: Kişi yardıma değer birisi olarak algılanır
Kontrol edilebilir Kişinin kontrol edebileceği bir şey.	<i>Kızgınlık, öfke</i>	Düşük: Kişi yardıma değer birisi olarak algılanır.